

titel	Certificering onder extreme temperatuursomstandigheden		
code	WLZVL-033	versie 1.7	ingangsdatum 01-07-2016 pag. 1 van 9

versie	datum	toelichting
1.7	01-07-2016	Nieuw sjabloon, volledige revisie van de tekst n.a.v. Nationaal plan voor veetransport bij extreme temperaturen.

1 Onderwerp

Deze instructie beschrijft de werkwijze bij certificering van exporten die plaats gaan vinden onder extreem koude of warme weersomstandigheden in Nederland. De instructie is een aanvulling op instructies EXA-013, OVEUV-05, PLUIU-001, PRDIU-001, RNDIU-001, SGIU-001, VRKA-004.

2 Wettelijke basis

2.1 EU-Regelgeving

Verordening (EG) Nr. 1/2005 van de Raad inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer en daarmee samenhangende activiteiten (Transportverordening).

De in deze instructie beschreven handelswijze is gebaseerd op Artikel 3 onder f i.c.m. Bijlage I Hoofdstuk II 1.1 b van de Transportverordening.

2.2 Nationale regelgeving

Wet dieren.

Regeling houders van dieren.

3 Begrippen

Aanbieder: Persoon die bij de NVWA het verzoek indient om in aanmerking te komen voor de certificering van een partij dieren welke zijn bestemd om te worden geëxporteerd.

Exporteur: Natuurlijk persoon of rechtspersoon die een partij dieren met het oog op verhandeling naar het buitenland onder zich heeft. Op basis van artikel 2.62, eerste lid, van de Regeling handel levende dieren en levende producten is een exporteur opgenomen in het register "handelaren levend vee".

KNMI: Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (Ministerie van Infrastructuur en Milieu).

Hitteplan Wanneer volgens de weersvoorspelling van het KNMI voor de komende 24 uur in de Bilt een temperatuur van 27 graden Celsius of meer wordt verwacht, treedt voor de NVWA het Hitteplan in werking. Dit houdt in:

- De NVWA past mogelijk openingstijden voor certificering aan, waarbij gekeurd kan worden tussen 4:00 en 22:00 uur, zodat er voornamelijk 's nachts of 's ochtends vroeg gereden kan worden.

titel	Certificering onder extreme temperatuursomstandigheden		
code	WLZVL-033	versie 1.7	ingangsdatum 01-07-2016 pag. 2 van 9

- De NVWA gaat extra controles uitvoeren op transporten (kort en lang) met specifieke aandacht voor temperatuur, noodplan, watervoorziening en ventilatie.
- De NVWA besteedt bij (te verwachten) extreme hitte tijdens exportcertificering extra aandacht aan het noodplan bij lang transport van levende dieren.
- De NVWA voert geen exportcertificering van levende dieren uit bij temperaturen van 35 graden Celsius of hoger op het moment van vertrek, op de plaats van vertrek.

Transport:	de gehele vervoersoperatie van de plaats van vertrek tot de plaats van bestemming, met inbegrip van het lossen, het stallen en het laden tijdens tussenstops.
Vervoer:	de verplaatsing van dieren met behulp van een of meer vervoermiddelen daarmee samenhangende activiteiten, zoals laden, lossen, overladen en rusten, tot aan het moment waarop alle dieren op de plaats van bestemming zijn uitgeladen.
Vervoerder:	Natuurlijk persoon of rechtspersoon, die in de uitoefening van of ten behoeve van een beroep, onderneming of bedrijf dieren vervoert. Op basis van het Besluit houders van dieren dient de vervoerder te beschikken over een vergunning volgens artikel 10 of 11 van de Verordening (EG) 1/2005.
Vervoermiddel:	Voertuig, waaronder mede begrepen een combinatie van een voertuig met een of meer door dat voertuig voortbewogen aanhangwagens, opleggers of containers.
Vorst:	Er bestaan verschillende gradaties vorst: <ul style="list-style-type: none"> • lichte vorst (-0,1/-5,0 graden Celsius), • matige vorst (-5,1/-10,0 graden Celsius), • strenge vorst (-10,1/-15,0 graden Celsius), • zeer strenge vorst (-15,1 graden of lager Celsius).
Vriespuntdaling:	(cryoscopie) het verschijnsel waarbij de temperatuur waarop een vloeistof vast wordt, daalt als er andere stoffen in opgelost zijn.
Koudeplan:	Wanneer volgens de weersvoorspelling van het KNMI voor de komende 24 uur in de Bilt vorst wordt verwacht, treedt voor de NVWA het Koudeplan in werking. Dit houdt in: <ul style="list-style-type: none"> • De NVWA gaat op dagen met strenge of zeer strenge vorst extra controles uitvoeren op transporten (kort en lang) met specifieke aandacht voor temperatuur, noodplan, watervoorziening en ventilatie.

titel	Certificering onder extreme temperatuursomstandigheden		
code	WLZVL-033	versie 1.7	ingangsdatum 01-07-2016
			pag. 3 van 9

- De NVWA besteedt bij vorst, vanwege bevroeringsgevaar, tijdens exportcertificering extra aandacht aan het noodplan en aan de watervoorziening bij lang transport van levende dieren.
- De NVWA voert in principe geen exportcertificering uit voor lang transport van levende dieren bij strenge of zeer strenge vorst op het moment van vertrek, op de plaats van vertrek. Certificering is nog wel mogelijk indien de vervoerder voor vertrek aantoont dat de temperatuur (bijvoorbeeld met geconditioneerde wagen) in de wagen altijd boven de 0 graden Celsius blijft.

4 Benodigheden

De certificerende dierenarts heeft de beschikking over de app met gegevens van het KNMI: "Het Weer in Nederland", waarmee op elk moment de temperatuur op elke locatie in Nederland bekend is.

5 Werkwijze

5.1 Aanvraag keuring

De aanbieder dient een keuring vóór 08.00 uur op de werkdag voorafgaand aan de dag van keuring aan te vragen bij de NVWA middels het digitale aanvraagformulier op de NVWA-website. Exporten voor maandag moeten op vrijdag voor 08.00 uur zijn ingediend.

5.2 Accordering en planning NVWA

Het NVWA kantoor zorgt voor een digitale retouremelding betreffende de status van de aanvraag en, indien deze afgewezen moet worden, de reden daarvan aangevuld met het aanbod van de mogelijkheid tot herstel. Aanbieder wordt door de NVWA direct van deze beslissing op de hoogte gebracht.

5.3 Werkzaamheden vervoerder

De vervoerder heeft een vergunning volgens artikel 10 of 11 van de Verordening (EG) 1/2005 en is verantwoordelijk voor het volledige transport van de dieren. Hij zorgt voor het gebruikmaken van vervoermiddelen die geschikt zijn voor de opgegeven reis.

Belading

De vervoerder zorgt er bij elk transport voor dat rekening gehouden wordt met de weersomstandigheden. Dit komt onder andere tot uiting in het vergroten van de vloeroppervlakte per dier. Het vloeroppervlak aangegeven in hoofdstuk VII van bijlage 1 van Verordening (EG) Nr. 1/2005 kan maximaal 10% variëren voor volwassen paarden en pony's en maximaal 20% voor jonge paarden. Voor varkens kan deze vereiste minimumgrondoppervlakte met maximaal 20% worden vergroot in verband met de weersomstandigheden.

titel	Certificering onder extreme temperatuursomstandigheden			
code	WLZVL-033	versie 1.7	ingangsdatum 01-07-2016	pag. 4 van 9

Watervoorziening

Voor transporten langer dan 8 uur gelden aanvullende bepalingen bij als landbouwhuisdier gehouden eenhoevigen, runderen, schapen, geiten en varkens:

- Het vervoermiddel moet voorzien zijn van een watervoorzieningssysteem dat de verzorger tijdens het transport te allen tijde onmiddellijk kan navullen zodat elk dier toegang heeft tot water;
- de drinkwaterautomaten moeten in goede staat verkeren en zodanig ontworpen, geconstrueerd en onderhouden zijn dat ze voor de dieren toegankelijk zijn;
- de totale capaciteit van de watertanks op elk vervoermiddel moet ten minste gelijk zijn aan 1,5% van het netto laadvermogen;
- de watertanks moeten na elk vervoer geleegd en gereinigd kunnen worden;
- de watertanks moeten voorzien zijn van een systeem voor de controle van het waterpeil;
- watertanks moeten aangesloten zijn op de drinkautomaten in de compartimenten en in goede staat worden gehouden.

Ventilatie en temperatuurbewaking

Voor transporten langer dan 8 uur gelden aanvullende bepalingen bij als landbouwhuisdier gehouden eenhoevigen, runderen, schapen, geiten en varkens:

- De ventilatiesystemen op wegvervoermiddelen moeten zodanig zijn ontworpen, geconstrueerd en onderhouden dat zij op elk moment tijdens het transport, ongeacht of het vervoermiddel stilstaat of in beweging is, volstaan om de temperatuur in het vervoermiddel voor alle dieren tussen 5 °C en 30 °C te handhaven met een tolerantie van plus of min 5 °C, afhankelijk van de buitentemperatuur;
- de ventilatiesystemen moeten gedurende 4 uur onafhankelijk van de motor kunnen draaien;
- de ventilatiesystemen moeten een gelijkmatige verdeling van de lucht over het gehele voertuig kunnen garanderen, bij een minimumluchtstroom van nominaal 60 m³/uur/KN laadvermogen;
- de temperatuur moet door middel van een systeem worden geregistreerd en bewaakt: er moeten sensoren zijn aangebracht in de delen van de vrachtwagen die het meest onderhevig zijn aan slechte weersomstandigheden. De geregistreerde temperaturen worden gedagtekend en desgevraagd aan de bevoegde autoriteit voorgelegd;
- de vervoermiddelen moeten voorzien zijn van een alarmsysteem dat de bestuurder waarschuwt wanneer de temperatuur in de compartimenten waarin zich dieren bevinden, de minimum- (0°C) of maximumgrens (35°C) bereikt.

Noodplan

Voor het verkrijgen van een vergunning voor lang transport (type II) moet bij de aanvraag een noodplan worden overgelegd. Daarin is door de vervoerder o.a. vastgelegd hoe er wordt gehandeld bij een noodsituatie tijdens extreme temperatuursomstandigheden.

titel	Certificering onder extreme temperatuursomstandigheden		
code	WLZVL-033	versie 1.7	ingangsdatum 01-07-2016
			pag. 5 van 9

Bij certificering onder (te verwachten) extreme temperaturen dient de vervoerder ervoor te zorgen dat dit noodplan aanwezig is.

5.4 Werkzaamheden NVWA

5.4.1 NVWA kantoor Eindhoven of Zwolle

De aangewezen medewerker van het kantoor zorgt ervoor dat de certificerende dierenarts via de teamleider bericht ontvangt over aangepaste werktijden.

5.4.2 de certificerende dierenarts

Onderstaande regels gelden alleen voor keuringen tijdens het inladen van de dieren. Bij stalkeuringen ten tijde van (te verwachten) extreme temperaturen wordt de exporteur er op gewezen dat de NVWA op de dag(en) van transport het Hitteplan dan wel het Koudeplan zal toepassen (extra controles). Hij kan hiermee rekening houden, bijvoorbeeld door de vertrektijd aan te passen.

Koudeplan

Buitentemperatuur is gelijk aan of onder -10 graden Celsius.

Bij buitentemperaturen van -10 graden Celsius of lager op moment van certificering (dit wordt bepaald m.b.v. de app met gegevens van het KNMI: "Het Weer in Nederland") worden in principe alle keuringshandelingen gestaakt en wordt de export uitgesteld tot een tijdstip waarop het warmer is. Certificering is nog wel mogelijk indien de vervoerder voor vertrek aantoonbaar (bijvoorbeeld met geconditioneerde wagen) dat de temperatuur in de wagen altijd boven de 0 graden Celsius blijft.

Buitentemperatuur tussen nul en -10 graden Celsius

Algemeen

Indien tijdens de certificering de buitentemperatuur tussen nul graden Celsius en -10 graden Celsius is (dit wordt bepaald m.b.v. de app met gegevens van het KNMI: "Het Weer in Nederland"), moeten er specifieke maatregelen getroffen worden om het vervoer doorgang te kunnen laten vinden. Een mogelijkheid om meer warmte in het voertuig te krijgen/behouden is het gebruik van extra strooisel. Het laden van meer dieren dan de maximale beladingnorm (en daarmee dus overbeladen) is uiteraard niet toegestaan.

Transport langer dan 8 uur

De vervoerder moet bij elk transport langer dan 8 uur een noodplan hebben waarin staat beschreven hoe gehandeld wordt in geval van al of niet-geplande tussenstops bij lage temperaturen. Uitgangspunt is dat de temperatuur in de compartimenten nooit lager dan nul graden Celsius mag zijn. Het noodplan moet in elk geval voorzien in aanpassingen als: een dichtbij zijnde controlepost in de regio aandoen en/of contact opnemen met lokale veterinaire autoriteiten.

titel	Certificering onder extreme temperatuursomstandigheden		
code	WLZVL-033	versie 1.7	ingangsdatum 01-07-2016
			pag. 6 van 9

Voor reizen langer dan 8 uur gelden aanvullende bepalingen m.b.t. watervoorziening, ventilatie en temperatuurbewaking bij als landbouwhuisdier gehouden eenhoevigen, runderen, schapen, geiten en varkens, zoals in paragraaf 5.3 is beschreven.

Bevriezing van de drinkwatervoorziening is een probleem waar bijzondere aandacht voor moet zijn. Dit betekent o.a. dat er altijd drinkwater uit de drinknippels moet komen. Eventuele toevoegingen aan het drinkwater om een vriespunt daling te bereiken zijn onder bepaalde voorwaarden toegestaan bij lang en kort transport. Voorwaarde is dat het middel geschikt is als voederadditief voor de betreffende diersoort en als zodanig staat geregistreerd. Dat een middel als bijwerking een vriespuntverlagende werking heeft is niet afdoende. Zo kan een middel dat staat geregistreerd als bijvoorbeeld diergeneesmiddel voor slepende melkziekte bij runderen niet worden gebruikt als vriespuntdaler voor drinkwater bij export van varkens.

- Tot nu toe zijn alleen toevoegingen als suiker (in beperkte mate; te sterke oplossingen hebben geen dorstlessend effect), ReiDal (ook wel Propidex of Toprium) en KetoprotectPlus toegestaan. Laatstgenoemde middelen zijn goedgekeurde voederadditieven. De ondernemer moet aantonen dat de toevoeging één van deze middelen betreft.
- Indien van een nieuw aangeleverd middel niet exact bekend is hoe en waarvoor het staat geregistreerd, moet hier eerst nader onderzoek naar worden verricht (betreft het hier geen middel dat schade berokkent aan de dieren dan wel, als residu in het vlees, een risico vormt voor de volksgezondheid) en naar de eventuele werking voor andere diersoorten. De gegevens van dit middel worden voorgelegd aan V&I-team TO, die de informatie objectief laat uitzoeken. In afwachting daarvan mag het betreffende middel niet worden gebruikt.
- Als er echter direct bij de certificering al vaststaat dat het toegevoegde middel een afgeleide is van ethyleen-glycol (antivries), wordt op grond daarvan het betreffende transport geweigerd en kan alleen plaatsvinden met een ander transportmiddel. De export kan ook doorgang vinden nadat van het betreffende voertuig alle drinkwatervoorzieningen grondig zijn gereinigd en er geen sporen van het toegevoegde middel meer zijn achtergebleven. Vanwege de extra tijd kan, na overleg met planning en teamleider, voor deze opties een nieuwe exportaanvraag noodzakelijk zijn.

Bij voorkeur geschiedt de toevoeging van de hier genoemde middelen onder toezicht van de NVWA-dierenarts. Mocht het middel toch al zijn toegevoegd voor aanvang van de certificering dan kan de dierenarts, indien hij/zij niet door de ondernemer kan worden overtuigd dat de toevoeging een geaccepteerd middel betreft, eisen dat het drinkwatersysteem wordt geleegd en gespoeld. Na het vullen van de tank kan het middel alsnog worden toegevoegd onder NVWA-toezicht.

- Indien het middel vooraf al door de vervoerder is toegevoegd en/of er bestaat bij de certificerende dierenarts twijfel over de samenstelling ervan of over de match tussen het toegevoegde middel en de getoonde bijsluiters dan dient er een monster van het

titel	Certificering onder extreme temperatuursomstandigheden		
code	WLZVL-033	versie 1.7	ingangsdatum 01-07-2016 pag. 7 van 9

drinkwater te worden genomen. Dit monster wordt genomen uit één van de drinknippels of direct uit de watertank van het bemonsterde transportmiddel. Het monster wordt in duplo genomen en bestaat uit minimaal 2 x 100 ml drinkwater. De monsters worden verpakt, verzegeld en opgestuurd naar het laboratorium van de NVWA in Groningen:

NVWA Groningen
Postbus 465
9700 AL Groningen
o.v.v. "antivriesonderzoek".

Hitteplan

Buitentemperatuur is gelijk aan of boven 35 graden Celsius.

Blijkt de buitentemperatuur op moment van export 35 graden Celsius of hoger te zijn (dit wordt bepaald m.b.v. de app met gegevens van het KNMI: "Het Weer in Nederland"), dan worden alle keuringshandelingen gestaakt en wordt de export uitgesteld tot een tijdstip waarop het koeler is.

Buientemperaturen tussen de 27 en 35 graden Celsius

Algemeen

Indien tijdens de export de buitentemperatuur 27 graden Celsius of hoger is (dit wordt bepaald m.b.v. de app met gegevens van het KNMI: "Het Weer in Nederland"), moeten er specifieke maatregelen getroffen worden om het vervoer doorgang te kunnen laten vinden. Er gelden specifieke eisen t.a.v. het welzijn van de getransporteerde dieren m.b.t. de omgevingstemperatuur in de veewagen en de beladingdichtheid.

Voor alle transporten wordt de beladingsdichtheid verlaagd afhankelijk van o.a. de weersomstandigheden en de vermoedelijke transporttijd, zoals in paragraaf 5.3 beschreven. Hokken leeg laten is geen optie. Er moet gekozen worden voor een evenredige verdeling van de dieren of voor het gebruik van 2 lagen i.p.v. 3, zodat het volume boven de dieren groter is.

Transport langer dan 8 uur

Voor transporten langer dan 8 uur gelden aanvullende bepalingen bij als landbouwhuisdier gehouden eenhoevigen, runderen, schapen, geiten en varkens, zoals in paragraaf 5.3 is beschreven. Het controleren van de drinknippels is uitermate belangrijk.

Bovendien moet de vervoerder bij elk transport langer dan 8 uur een noodplan hebben waarin staat beschreven hoe gehandeld wordt in geval van al of niet-geplande tussenstops bij hoge temperaturen. Uitgangspunt is dat de temperatuur in de compartimenten niet de 35 graden Celsius mag overschrijden. Het noodplan moet in elk geval voorzien in aanpassingen als: op koelere momenten rijden, de wagen in de schaduw tijdens pauzes, een

titel	Certificering onder extreme temperatuursomstandigheden			
code	WLZVL-033	versie 1.7	ingangsdatum 01-07-2016	pag. 8 van 9

dichtbij zijnde controlepost in de regio aandoen en/of contact opnemen met lokale veterinaire autoriteiten.

6 Registratie en archivering

N.v.t.

7 Interventie

7.1 Bevoegdheden en verantwoordelijkheden

De vervoerder is ervoor verantwoordelijk dat het vervoermiddel aan de eisen voldoet. Hij is eveneens verantwoordelijk voor het opstellen van een noodplan dat door de chauffeur gehanteerd moet worden bij calamiteiten als gevolg van extreme temperatuursomstandigheden.

De chauffeur is verantwoordelijk voor het volledige transport van de dieren, het organiseren van de noodzakelijke tussenstops onder optimale omstandigheden en de naleving van het noodplan bij calamiteiten.

De certificerende dierenarts is verantwoordelijk voor een goede inschatting van het dierenwelzijn bij transporten die plaats gaan vinden onder extreme temperatuursomstandigheden. De certificerende dierenarts bepaalt of een transport bij extreme temperaturen gecertificeerd wordt.

Interventie Bureau Dier (IBD) is verantwoordelijk voor het opvragen en controleren van de temperatuurlijsten van alle risicotransporten die mogelijk hebben plaatsgevonden onder extreme temperatuursomstandigheden.

7.2 Handhaving

Het interventiebeleid IB01-SPEC17 voor dierentransport is van toepassing. Overtredingen dienen middels een Rapport van Bevindingen te worden aangeleverd aan IBD te Zwolle. Blijkt dat er een niet toegelaten middel is gebruikt als toevoeging aan het drinkwater dan wordt daarop alsnog gehandhaafd. Dit is een overtreding (categorie C).

8 Arbo, milieu en veiligheid

Voor alle NVWA-medewerkers geldt het volgende beleid bij warm weer:

Maatregelen

- De meest doeltreffende maatregel: vermijd direct zonlicht zo veel mogelijk. Probeer werkzaamheden te plannen in de schaduw.
- Pas waar mogelijk de werktijden en de werkzaamheden aan: probeer zwaar intensief werk te verminderen of uit te stellen.

Bron: NVWA, Divisie V&I, team TO levend vee

titel	Certificering onder extreme temperatuursomstandigheden		
code	WLZVL-033	versie 1.7	ingangsdatum 01-07-2016 pag. 9 van 9

- Vermijd de zon zo veel mogelijk wanneer deze op zijn krachtigst is (tussen 12 en 15 uur).
- Neem zo mogelijk vaker pauze.
- Neem pauzes in een koelere ruimte.
- Drink voldoende (zorg dat je altijd een flesje water bij de hand hebt) en denk aan extra zout.
- Draag bij voorkeur kleding met lange mouwen en lange broekspijpen, het liefst van katoen. Bedek hoofd en nek, bijvoorbeeld een pet met een flap in de nek.
Let op: niet alle kleding beschermt goed. Dunne stof beschermt nauwelijks tegen straling van de zon.
- Smeer je elke 2 uur goed in met zonnebrandcrème met een hoge beschermingsfactor (afhankelijk van het huidtype), bij veel transpireren vaker.
- Bedenk dat zonnebrandcrème de uv-straling niet volledig tegenhoudt. De zon vermijden blijft het beste.
- Controleer het lichaam regelmatig op verdachte plekken op de huid (bijvoorbeeld rode vlekkerige huid of een zweertje dat niet geneest). Raadpleeg de huisarts ook als een moedervlek of plekje verandert van kleur, grootte of gaat jeuken.
- Zet warmteproducerende apparaten zo veel mogelijk uit of in een aparte ruimte.
- Pas zonwering toe: buitenzonwering is effectiever dan binnenzonwering.
- Zorg waar mogelijk voor ventilatie.

9 Divers

N.v.t.